

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-231/21-T

Název	Mateřská škola Opava, Riegrova - příspěvková organizace
Sídlo	Riegrova 535/1, 746 01 Opava
E-mail	ms.riegrova@quick.cz
IČ	71000119
Identifikátor	600141772
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Bc. Anna Pavelková
Zřizovatel	Statutární město Opava
Místa inspekční činnosti	Riegrova 535/1, Předměstí, 746 01 Opava Otická 2678/23, Předměstí, 746 01 Opava
Termín inspekční činnosti	22. 2. 2021 – 25. 2. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b), c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školního vzdělávacího programu.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a jeho souladu s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

Charakteristika

Mateřská škola Opava, Riegrova - příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost mateřské školy a školní jídelny - výdejny. Poskytuje vzdělávání ve třech třídách v místě poskytovaného vzdělávání Riegrova 535/1, Předměstí, Opava a dvou třídách v místě poskytovaného vzdělávání Otická 2678/23, Předměstí, Opava. Škola přijímá ke vzdělávání děti ve věku od dvou do šesti, případně sedmi let. V době inspekční činnosti byla škola zcela naplněna (129 dětí). Stravování pro školní jídelnu – výdejnu připravuje Zařízení školního stravování Opava, příspěvková organizace. Při mateřské škole působí spolek rodičů ZAŽAMO. Informace o dění ve škole jsou zveřejňovány na internetových stránkách www.skolka-riegrova.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) řídí mateřskou školu s důrazem na vytváření pozitivních vztahů nejen mezi zaměstnanci školy, ale i zákonnými zástupci a přijatými dětmi. Své působení zaměřuje zejména na zkvalitnění materiálních podmínek pro vzdělávání a udržování stavu budov, méně již na efektivní organizaci vzdělávání a pedagogické řízení školy. K realizaci záměrů zlepšování vybavení tříd významně přispívá uplatňovaný styl řízení, založený na otevřeném přístupu ke všem učitelkám a vzájemné každodenní komunikaci, ze které následně vycházejí požadavky na obnovu a inovaci věcných (materiálních) podmínek vzdělávání. Ředitelka uplatňuje své organizační schopnosti při zajišťování činnosti školy a vytváření pozitivního klimatu mezi všemi účastníky vzdělávání. Řízení školy a s ním související agenda je vedena na obou pracovištích jednotně. Pravidelná hospitační činnost prováděná ředitelkou a její zástupkyní poskytuje učitelkám obecnou zpětnou vazbu o průběhu jejich práce, není však zacílená na systematické vyhodnocování výchovně-vzdělávacích strategií. Vedení školy se ve svých doporučeních nevěnuje problematice vhodnosti uplatňovaných metod a forem práce s dětmi s ohledem na jejich vývojové předpoklady a individuální možnosti. Pozitivně je hodnoceno, jakými způsoby ředitelka i učitelky sledují a vyhodnocují klima v jednotlivých třídách.

Pedagogický tým učitelek a dvou školních asistentů vzájemně spolupracuje s ostatními zaměstnanci školy a zajišťuje dětem bezpečné a vstřícné prostředí při všech činnostech. Výběr témat dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je pestrý, zaměřený např. na rozvoj předčtenářské gramotnosti, vzdělávání dvouletých dětí, polytechnické vzdělávání a grafomotoriku. Ředitelka se vzdělávala v oblasti řízení právního subjektu. Nově získané informace si učitelky předávají osobně na třídách a na pedagogických radách výměnou získaných materiálů. Všichni pedagogové věnují dalšímu vzdělávání velkou pozornost a v době pandemie se zaměřili na samostudium. Učitelky jsou přístupem a dobrou spoluprací s ředitelkou motivovány ke vzájemné úctě a spolupráci.

Organizace denních činností není nastavena účelně. Dopolodní vzdělávací program je zkracován v důsledku podávání hlavního jídla již před polednem. Přímá pedagogická činnost není nastavena efektivně, neboť souběžné působení dvou učitelek zasahuje do odpoledního odpočinku dětí, kdy již není potřebné. Takto nastavený program neodpovídá stanovení rozsahu povinného předškolního vzdělávání a plnohodnotně nevyužívá přítomného personálu a časových možností ku prospěchu vzdělávaných dětí.

Všechny třídy a společné prostory školy jsou vkusně vyzdobeny pracemi dětí. Nenásilně je tím svěřována dětem část zodpovědnosti za uspořádání a výzdobu školy. Zákonní zástupci mají přístup k portfoliím s pracemi svých dětí, mohou do nich průběžně nahlížet a o výsledcích dětí se u učitelek informovat.

Vybavení všech tříd přispívá k podpoře samostatnosti dětí a možnosti využívat velké množství didaktických pomůcek ve spontánních činnostech. Tradiční pomůcky jsou doplněny didaktickými hračkami rozvíjejícími jemnou motoriku, samostatné myšlení, tvořivost a schopnost řešení úkolů. Dětské knihy jsou uspořádány a snadno dostupné. Pro děti mladší tří let škola vytvořila velmi dobré materiální podmínky. Vybavila třídu sedacím nábytkem odpovídajícím požadavkům této věkové skupiny, pořídila bezpečné hračky i pomůcky a uložila je v účelně uspořádaném nábytku. Pro rozvoj hrubé i jemné motoriky dětí je třída vybavena moderními a netradičním pomůckami, které děti s velkým zájmem a pravidelně využívaly ve svých hrách.

Školní zahrady přiléhají těsně k budovám a umožňují dětem realizovat rozmanité aktivity. Jejich vybavení vhodně podporuje přirozený rozvoj pohybových dovedností a schopností zvládat prostorovou orientaci, překonávat přírodní i umělé překážky a využívat různé tělovýchovné pomůcky a hračky. Pedagogové seznamují děti hravou formou s riziky a poučují je v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví. Úrazovost ve škole je minimální.

V období distančního vzdělávání z důvodu uzavření mateřské školy v době pandemie škola na svých internetových stránkách nabízela zákonným zástupcům pracovní materiály a náměty pro práci s dětmi v domácím prostředí. Zájem o spolupráci projevil většina zákonných zástupců dětí v posledním ročníku před nástupem do základního vzdělávání. Příležitostí školy je rozšiřovat a inovovat možnosti distančního vzdělávání tak, aby motivovalo v případě karantény školy k zapojení všechny předškolní děti i např. děti mladších věkových kategorií.

Obě pracoviště školy jsou zabezpečena proti vstupu nepovolaných osob vstupem na elektronický zámek, který obsluhují učitelky v jednotlivých třídách. V době příchodů a odchodů dětí dovedly učitelky volit takové činnosti, aby otevírání příliš nenarušovalo jejich činnost.

Zřizovatel poskytuje škole dostatek prostředků na provoz i na další potřeby školy a podílí se tak na zkvalitňování prostorového a materiálního zázemí pro plnění školního vzdělávacího programu.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Učitelky realizovaly činnosti dle školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání s motivačním názvem „Radostně a vesele po celý rok“, jehož cílem je rozvíjet zdravé a spokojené dítě v prostředí důvěry a pochopení jeho potřeb a zájmů. Všechny činnosti byly prováděny se záměrem propojení získaných poznatků s běžným denním životem a upevňování návyků důležitých pro rozvoj osobnosti dítěte. Plánované denní činnosti byly vhodně doplňovány aktuálními prožitky dětí, které obohacovaly program školy a prohlubovaly znalosti o životě. Učitelky přistupovaly k dětem empaticky, vstřícně a nenásilně korigovaly jejich chování a jednání. Průběžně upozorňovaly na stanovená pravidla vzájemného soužití a pozitivním hodnocením podporovaly děti k jejich dodržování. Dovedly citlivě reagovat na individuální potřeby dětí. Vybavení pomůckami a hračkami odpovídalo věkovým kategoriím a promyšleně podporovalo rozvoj manipulačních dovedností, hrubou i jemnou motoriku a myšlení. Zejména ve třídě nejmladších dětí dovedl pracovní tým školy vytvořit maximálně příznivé podmínky pro adaptaci. Souběžné působení dvou učitelek a školního asistenta výrazně usnadňovalo jejich zapojení do aktivit a umožňovalo výrazný individuální přístup. Všechny děti reagovaly na pokyny učitelek, dovedly vyjádřit své požadavky. Tento model se pozitivně odráží v oblasti spolupráce s rodinou, respektování dítěte a jeho potřeb. Nastavená pravidla umožňují individuální

přístup k dětem, zajištění bezpečného prostředí a plynulost činností v průběhu dne. Všichni pedagogové dovedou pružně reagovat na aktuální situace.

V průběhu dne byly u dětí důsledně upevňovány správné zdvořilostní i hygienické návyky a nenásilně posilován správný způsob chování. Celodenní stravování dětí probíhá ve třídách. Časový harmonogram podávané stravy vykazuje nedostatky. Přestože byly, po celou dobu pobytu dětí v mateřské škole, k dispozici nápoje, docházelo k jejich velmi omezené konzumaci. Učitelky děti vybízely k pití jen sporadicky. Stolování probíhalo s důrazem na samostatnost dětí, děti mohou ovlivnit velikost své porce, do jídla nejsou nuceny. Omezení vyplývající z epidemie koronaviru se učitelky snažily eliminovat na minimum. Náviku správného držení příboru, lžice a správného sezení je věnována důsledná pozornost a pravidelnou kontrolou je u dětí vytvářen správný návyk.

Ve všech třídách probíhaly spontánní a řízené činnosti vyváženě. Při spontánních činnostech byly dětem nabízeny konstruktivní, pohybové či tvořivé aktivity v prostoru tříd, herny případně i chodby. Množství kvalitních a udržovaných didaktických pomůcek podněcovalo jejich zájem o činnosti ve dvojicích či menších skupinách. Děti si dovedly po příchodu do třídy vybrat hru a společně s ostatními nebo individuálně ji rozehrát. Úklid pomůcek a hraček probíhal postupně, systematicky za doprovodu motivačních písní. U dětí byla posilována zodpovědnost za přehlednost a pořádek ve třídách s upřednostněním rozdělení pomůcek a hraček do center aktivit. Tento způsob zajišťuje dětem snadnou orientaci v prostoru třídy a příjemné estetické prostředí. Učitelky dovedly reagovat na schopnosti dětí a v případě potřeby nabízely dětem jednodušší nebo složitější styl pomůcek. Zdravotně preventivní pohybové aktivity byly zařazovány v dopoledním bloku. Důraz byl kladen na přirozená cvičení, držení těla a orientaci v prostoru. Pro mladší děti bylo vhodně propojeno cvičení s hudbou, písní nebo říkadlem, což je motivovalo k zapojení do činností. Přirozené pohybové schopnosti a celková zdatnost dětí byla rozvíjena i při pobytech venku.

Většina učitelek je dětem řečovým vzorem, dovedou pracovat s hlasem. Zařazování preventivních jazykových chvil není zcela běžné, a přestože ředitelka školy vyhodnotila správnou výslovnost dětí za nedostatečnou, nebyla gymnastika mluvidel zařazena do pravidelného denního programu ve všech třídách. Děti projevovaly dobré znalosti z oblasti přírody i života ve svém okolí, dovedly s učitelkami komunikovat, plnit zadání a reagovat na aktuální dění ve třídě. Ke vzbuzení jejich zájmu významně přispívala úvodní motivace, která vhodně poutala pozornost dětí a udržovala jejich aktivitu. Také prostředí tříd bylo upraveno podle voleného tématu a děti byly dostatečně aktivizovány k získávání očekávaných výstupů. Řízené činnosti byly kombinací aktivit z různých oblastí. Učitelky využívaly práce ve skupinách, aby podpořily schopnost dětí vzájemně se domluvit a pomáhat si. Schopnost spolupráce, vyjednávání a argumentace podporovaly všechny učitelky zařazováním práce ve skupinách či dvojicích a realizací samostatných úkolů pro děti v posledním ročníku před zahájením povinné školní docházky. Pravidelně bylo zařazováno hodnocení činností. Prvky formativního hodnocení využívají učitelky na různé úrovni. Ve třídách, kde jsou kladeny kromě zjišťovacích otázek i problémové, dokázaly děti pojmenovat nově získané informace a své znalosti. Zpětná vazba v těchto případech poskytovala dostatečnou informaci o tom, kam se dítě posunulo a co dokázalo.

Škola se cíleně zaměřuje na nácvik správného držení kreslicího materiálu a rozvoj grafomotorických schopností. V některých třídách mají děti možnost uvolňování ramenního kloubu využitím papírů velkého formátu. Učitelky pravidelně zařazují počáteční uvolňování do pohybových aktivit. Tímto postupem a udržováním kreslicího materiálu v dobrém stavu, dochází k systematickému rozvoji grafomotorických schopností dětí.

Z předložené dokumentace a rozhovorů s pedagogy vyplývá, že pro děti nejstarší věkové kategorie připravují učitelky širší vzdělávací nabídku. Děti si tvoří portfolia, která dokumentují jejich činnosti v průběhu roku i jejich vývoj. Ve škole jsou vzdělávány dvě děti s podpůrnými opatřeními druhého stupně. Odborné pracoviště osobně jejich poskytování konzultuje s učitelkami a jejich individuální podpora pak přispívá žádoucímu rozvoji dětí.

Sebeobsluha dětí při oblékání a hygieně byla učitelkami podporována a děti byly vedeny všemi zaměstnanci školy k maximální samostatnosti. Odpolední program probíhá v souladu se školním vzdělávacím programem. Děti nejsou nuceny ke spánku, při relaxaci jim učitelky předčítají z dětské literatury a mají možnost individuální práce s knihami a vhodnými didaktickými pomůckami.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Uplatňovaný pedagogický styl, zvolené přístupy a metody práce umožňovaly v dostatečné míře plnit požadavky na současné předškolní vzdělávání. Informace o dětech zákonným zástupcům podávají učitelky při každodenním setkávání a na třídních schůzkách a neformálních setkáních pořádaných školou. Činnost pedagogické rady nebyla při vyhodnocování výsledků vzdělávání příliš efektivní, cíleně se nezabývala zásadními zjištěními a opatřeními týkající se vzdělávací činnosti školy a to zejména v oblasti poskytování podpůrných opatření pro děti v prvním stupni podpůrných opatření. Vedení školy neposkytuje v dané oblasti pedagogům dostatečné informace, nedochází k důslednému vyhodnocování vzdělávacího působení a volbě dalších efektivních postupů. Metodická práce ředitelky je uplatňována na nižší úrovni a její realizace není systematická.

Portfolia dětí učitelky nevyužívají k individuální práci s dětmi a pedagogické diagnostice vývoje každého dítěte. Diagnostická pozorování a jejich záznamy jsou průběžně prováděny, ale dále se s jejich výsledky při plánování vzdělávací nabídky nepracuje. Většina opatření ve vzdělávací nabídce jen reaguje na aktuální situaci.

Vzdělávací výsledky odpovídaly požadavkům Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Děti se projevovaly přirozeným způsobem, většina dodržovala pravidla soužití. Ve všech třídách uměly děti zacházet s předměty denní potřeby, různými materiály, drobnými nástroji, výtvarnými a pracovními pomůckami. Uplatňovaly svou fantazii ve výtvarných a pracovních činnostech. Vzájemnou spoluprací učitelek napříč třídami pomáhaly dětem navazovat přátelství a vytvářet pocit sounáležitosti.

V době před pandemií covid-19 se škola zapojovala do různých soutěží a přehlídek. První a druhé místo získala ve výtvarné soutěži Základní školy Otická v Opavě „Škola hrou“, zúčastnila se výtvarných soutěží Základní školy v Opavě T. G. Masaryka „Park Joy Adamsonové – park, kde to žije!“ a dalších.

Závěry

Vývoj školy

- V období od minulé inspekční činnosti v červnu 2015 se zlepšily materiální a bezpečnostní podmínky pro vzdělávání (vybavení jednotlivých tříd, školních zahrad, údržba stavu budovy).
- Pedagogové se ve své činnosti řídili doporučením z minulé inspekční činnosti, což se projevilo v promyšlenější nabídce vzdělávacích činností a zlepšení motivačních strategií

podporujících zapojení dětí do nabízených aktivit. Přestože se podařilo přijmout opatření k organizaci kroužků, které narušovaly vzdělávací práci učitelek s dětmi, aktuálně uplatňovaná organizace denního režimu vykazuje nové nedostatky.

Silné stránky

- Empatická a trpělivá vzdělávací práce a odpovídající materiální vybavení ve třídě nejmladších dětí usnadňuje nástup dětí do mateřské školy a umožňuje jejich postupnou adaptaci na školní prostředí.
- Vzájemná spolupráce a vstřícný přístup všech zaměstnanců školy přispívá k pozitivním vztahům mezi všemi účastníky vzdělávání a příjemné atmosféře, která dává dětem pocit sounáležitosti a osobní jistoty.
- Zařazování kooperativních činností do denního programu pozitivně ovlivňuje rozvoj dětí v oblasti spolupráce, argumentace a odpovědnosti.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Organizace denních činností a jejich časový harmonogram není nastaven efektivně a neumožňuje účelné využití potenciálu všech pedagogů a časových možností ku prospěchu vzdělávaných dětí.
- Řídící, kontrolní a hospitační činnost ředitelky školy je primárně zaměřena na zlepšování materiálních podmínek vzdělávání a neposkytuje dostatečná východiska pro zkvalitňování vzdělávacího procesu.
- Pedagogická rada se cíleně nezabývá zásadními zjištěními a opatřeními týkající se vzdělávací činnosti školy. Procesy řízení, pedagogického vedení a evaluace nejsou prováděny v dostatečném rozsahu.
- Učitelky systematicky nevyužívají pedagogickou diagnostiku při přípravě denních činností a jejich náročnosti v souladu s individuálními a věkovými schopnostmi dětí.
- Škola nedostatečně reaguje na osobnostní, vývojové a individuální požadavky dětí zařazením do prvního stupně podpurných opatření.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Revidovat efektivnost harmonogramu denních činností v jednotlivých třídách tak, aby byl zajištěn pobyt venku v délce dvou hodin v dopoledním čase a současně nastavit rozsah povinného předškolního vzdělávání tak, aby vyhovoval potřebám dětí.
- Nastavit četnost a program jednání pedagogické rady tak, aby všichni pedagogové školy dostávali aktuální odborné informace vycházející z hospitační, kontrolní a evaluační činnosti.
- Připravovat denní vzdělávací nabídku v návaznosti na diagnostická pozorování jednotlivých dětí.
- Nastavit efektivní a jednotný systém školy při zařazování dětí do prvního stupně podpurných opatření a zajistit realizaci těchto opatření ve vzdělávání.
- Zařazovat do celodenního vzdělávání dětí cílené jazykové chvílky podporující gymnastiku mluvidel a správnou výslovnost.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 14 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní řád č. j. MŠ-R 79/2017, účinný od 1. 9. 2017, aktualizovaný k 1. 9. 2020
2. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání “Radostně a vesele po celý rok“ aktualizovaný 8/2019, platný od 2. 9. 2019 do 31. 8. 2022
3. Strategický plán mateřské školy s výhledem do roku 2022
4. Školní plán environmentálního vzdělávání
5. Roční plán školy 2020/2021
6. Informace pro zákonné zástupce dětí při zahájení školního roku 2020/2021
7. Zpráva o činnosti Mateřské školy Opava, Riegrova - příspěvková organizace a odloučeného pracoviště Mateřské školy Opava, Otická za školní rok 2019/2020
8. Záписы jednání pedagogické rady ve školním roce 2020/2021
9. Rozpis přímé vzdělávací činnosti pedagogických pracovníků ve školním roce 2020/2021, platný od 1. 9. 2020
10. Třídní knihy vedené na jednotlivých třídách ve školním roce 2020/2021 (vybraný vzorek)
11. Evidence docházky dětí vedená v jednotlivých třídách ve školním roce 2020/2021 (vybraný vzorek)
12. Školní matrika: evidenční list pro dítě v mateřské škole, dohoda o způsobu a délce docházky dítěte do mateřské školy, žádost o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání, rozhodnutí o přijetí (vybraný vzorek)
13. Doporučení školského poradenského zařízení pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
14. Záznamy z hospitací uskutečněných ve školním roce 2019/2020 a 2020/2021 (vybraný vzorek)
15. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2020/2021 č. j. MS-R 109/2019
16. Výpis z usnesení 42. zasedání Rady Statutárního města Opavy konaného dne 25. 1. 2005 č. 1629/42 RM 05 – naplnění tříd mateřské školy
17. Doklady související se zajištěním bezpečnosti dětí při poskytování vzdělávání a školských služeb vedené ve školním roce 2020/2021
18. Doklady vztahující se k finančním podmínkám školy – roky 2020 a 2021
19. Smlouva o zajištění školního stravování uzavřená dne 30. 8. 2013, včetně dodatků a příloh k termínu inspekční činnosti

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Bc. Alena Žáková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Alena Žáková v. r.

Mgr. Jiřina Budíková, školní inspektorka

Jiřina Budíková v. r.

Ing. Klára Kudlíková, kontrolní pracovnice

Klára Kudlíková v. r.

V Ostravě 15. března 2021

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Bc. Anna Pavelková, ředitelka školy

Anna Pavelková v. r.

V Opavě 23. března 2021